

Fjällmötet 1996 i Björkliden

Christopher Krafft

Mitt första fjällmöte var 1984 i Björkliden. Då hade Kåppashåla precis upptäckts av H-G Karlsson året innan, men Övre och Nedre Kåppasjokkgrottorna hade varit kända åtminstone sedan 1950-talets mitt, då de beskrevs av Gunnar Rasmusson i ett par vetenskapliga artiklar. Många gånger efter fjällmötet 1984 har jag passerat igenom Björkliden på väg mot andra grottnål utan att ta en tur upp till grottorna. Nu efter 12 år ska vi råda bot på detta genom att förlägga det 20:e fjällmötet i SSF:s historia dit. Det blir också det tredje i Björkliden, första gången var 1978.

Tid

Vi samlas officiellt på söndagen den 28 juli och håller sedan på så länge vi orkar under vecka 31. I praktiken brukar det innebära att de första kommer ett par dagar innan, och sedan strömmar det till folk vartefter för att nå en kulmen med flest samtidiga deltagare under tisdags- onsdag. Därefter droppar det av vartefter

mot veckans slut. Det vore dock roligt om så många som möjligt kunde stanna till åtminstone fredag-lördag, för det finns mycket att se och göra i detta område.

Att ta sig dit

I år är det ett lättillgängligt och barnvänligt fjällmöte. Antingen åker man bil hela vägen till Björkliden, eller så tar man tåget eller flyget till Kiruna och sedan tåg eller buss de 11 milen därifrån till Björkliden. Från Narvik når man också Björkliden per tåg eller norsk buss. Tider som gäller vecka 31 ser du i tabellen nedan (med reservation för feltryck och ändringar). Om du inte redan har bokat biljetter så gör det omgående. Det brukar snabbt bli fullbokat på tåg och flyg under sommaren. Under fjällmötet 1984 deltog bl a en cykelburen deltagare. Enligt sägnerna skall cykeln även ha gjort en tur genom Övre Kåppasjokkgrottan. Hur många mountainbikes får vi se på årets fjällmöte?

Tågtider (alla tider dagligen om inget annat angivits)						
Malmö	11.20	15.18 ¹		12.30 ²	16.18	
Göteborg	13.35	16.27		10.50	14.20 ³	
Stockholm	17.43	20.30		7.32	10.45	
Kiruna	8.35	11.22	14.12	13.40	17.05	20.19
Björkliden	10.05	12.49	15.53	11.50	14.58	18.25
Narvik	11.32	14.05	17.25	10.30	13.40	17.00
¹ 13.20 L ² 14.36 SoH ³ 16.25 SoH						
Busstider (Linjebuss Sverige AB, tel. 0980-14140, Länstrafiken BD-län tel. 020-470047)						
	Dagl.	M-F	LoS	Dagl.	Dagl.	
Kiruna flygplats	11.15	18.45	17.45	10.20	17.05	
Kiruna busstation	11.30	19.00	18.00	10.05	16.50	
Björkliden	13.00	20.30	19.30	8.30	15.15	

Samlingsplats

Vår tältplats med mycket fin utsikt över Torne träsk blir på platån alldeles vid trädgränsen 1,5 km SSV Björklidens station, och bara något hundratal meter från Kåppashålaingången. Från järnvägsstationens baksida går man upp till camping- och parkeringsplatsen. I parkeringens SV hörn startar en serviceväg för liftarna som först korsar Rakkasjokk och därefter går ganska brant upp nästan ända fram till lägerplatsen. På fjällkartan Abisko-Kebnekaise BD6/30I syns platån till höger om den sydligaste liften och G:et i texten 'Grottor', samt 500 m NO en av broarna över Kåppasjokk. Vill man vara bekväm av sig (och associerad) bor man på hotell i Björkliden och promenerar upp varje dag.

Grottor och annat att göra

Delar av Kåppasjokken slukas på flera ställen och rinner igenom ett underjordiskt system som har bildat Kåppashåla (1800+ m), Övre Kåppasjokkgrottan (320 m) och Nedre Kåppasjokkgrottan (445+ m). Spårningsförsök har visat att dessa tre grottor hänger samman i ett stort system. Våra nordliga vänner i Cobran Caving Club har påbörjat arbetet att knyta samman dessa grottor. Fjällmötet är ett ypperligt tillfälle att kombinera nöje med nytta, så därför tänker vi bidra till CCC:s arbete här uppe med många ivriga arbetskrafter. Flera olika grävprojekt finns i olika svårighetsgrader. Ett av de enklare innebär upprensning av en förbindelse mellan Kåppashåla och Ö. Kåppasjokkgrottan, det är bara 4 m som skiljer. I de nedre delarna av Kåppashåla kan man gräva sig vidare mot nedre grottan. Vi kommer också få tillträde till Nedre

Kåppasjokkgrottan (som ju är låst till vardags efter att ha blivit naturskyddad 1956) och även där lär det finnas fortsättningsmöjligheter. Kartor finns för N Kåppasjokkgrottan bl a i Grottan 2/76 s. 9 och för Kåppashåla och Ö Kåppasjokkgrottan i Grottan 3/84 s. 21.

Det finns också mycket att se i omgivningarna. Rakkasjokken har en spalt som slukar en stor mängd vatten. Söder om Tornehamn finns ett geomorfologiskt intressant karstområde med bl a Avloppslösa sjön, 'Kleinkegelkarst' och en mängd småhål. Detta karstområde ingår för övrigt i det kalkband som följer fjällsidan hela vägen från Tornehamn via Kåppasgrottorna och rundar fjället Njullas nordsida. För den som har tröttnat på kalkstensgrottor rekommenderas en dagsutflykt till Kärkevaggens dalgång (S Låktatjåkka jvstn), där man kan frossa i blockgrottor istället. Grottpotentialen där är 3500(!) grottor enligt Rabbe Sjöbergs artikel i Grottan 3/78 s. 37. Lullehatjärrogrottorna och Vadvevaggens många grottor på andra sidan Torne träsk ligger också inom räckhåll men ligger utanför ramen för årets fjällmöte. Däremot är det tänkbart att göra dagsutflykter till Norge, där det finns några trevliga och delvis vertikala grottor utmed vägen mot Narvik. För övrigt rekommenderas också ett besök i Naturum i Abisko. I Björkliden finns dessutom 18 små hål (eller är det bara 9?) som kanske kan utvidgas av någon speleologiskt intresserad golfare.

Utrustning

Utöver sedvanlig utrustning för att klara sig själv i fjällen (tält, sovsäck, kök, mat o s v) behövs naturligtvis även grottutrustning. Det finns en liten butik i

järnvägsstationen för komplettering av de nödvändigaste basvarorna. Man kan se större delen av grottorna med vanlig grottutstyrsel. Glöm inte att ha minst tre olika ljuskällor med och extra batterier. Allt inom utgrävningsteknik är välkommet: spadar och hackor (både små och stora, korta och långa), spett, hinkar, timmersax, spaklyftar, block och talja, domkraft (se Grottan 2/83 s. 28), bormaskiner, rep och slingor, etc. Våtträkt rekommenderas i de lägre delarna av Kåppashåla där man kryper direkt i bäcken för att ta sig vidare. SRT-prylar för repklättring behövs inte i Björkliden (så vitt vi känner till idag), men behövs om det blir turer till grottor i Norge, samt i Vadvevage.

Anmälan

Skicka gärna ett vykort eller ring till mig om du tänker komma, speciellt om du

tänker åka bil och vill ha resällskap till fjällmötet. Meddela då hur och när du tar dig upp (och hem också för den delen), hur många platser du har (om du åker bil), specialutrustning som du tänker ta med dig, samt om du planerar eller vill delta i andra aktiviteter före eller efter fjällmötet. Skriv till adressen Bollmoravägen 52, 135 40 Tyresö eller ring 08-798 22 29 senast 15 juli (fr o m 19 juli är jag troligen redan på väg mot fjällmötet med andra (grott)aktiviteter på vägen).

Välkomna till ett spännande fjällmöte som förhoppningsvis lockar minst lika många människor som till fjällmötet 1992 (över 60 personer i Vadve). Det blir säkert en händelserik vecka med vackert soligt väder (Åbisko har flest soltimmar i Sverige) och en del överraskningar som inte har nämnts här kommer nog att erbjudas under fjällmötet. Ω

Dafgårds falska köttgrotta

Lars-Erik Åström

Svenskar i matsvängen har ofta dimmiga begrepp om vad som kännetecknar en grotta. Jag hittade nyligen Dafgårds Köttgrotta bland de färdiglagade rätterna i butikens djupfrysdisk. Glad blev jag, men rätten visade sig vara vanlig homogen köttfärslimpa.

En grotta skall vara ihålig, sedan kan håligheten vara helt eller delvis fylld med något, det må sedan vara luft, lera, droppsten eller gröna ärter. Just gröna

ärter påträffas ofta i äkta köttgrottor. Dafgårds falskskyltade limpa smakade bra, men dagen efter försökte jag göra en Äkta Köttgrotta med fyllning av kikärter och kantareller. Resultatet blev dock mera som en karsträtt kulle med mycket karren och doliner och gäckande hål mot kullens svampiga inre.

Det är en konst att göra riktig köttgrotta. Har någon av läsarna ett fungerande och utprovat recept? Ω